

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ: ЗА І ПРОТИ

студент гр. Ф-21 **Алексєєва С.О.**
Сумський державний університет (Україна)

Дослідження інноваційних форм співпраці держави і бізнесу набувають особливої актуальності саме на даному етапі, в умовах докорінних соціально-економічних змін. Це пояснюється тим, що така форма організації відносин дозволить частково розв'язати проблему нестачі фінансових ресурсів держави у сфері інвестування інфраструктури. Формат державно-приватного партнерства (ДПП) дозволяє сформулювати та впровадити адекватний тип державно-управлінських відносин, що здатний впливати на результативність економічних реформ та подальший розвиток українського суспільства.

Як показує міжнародний досвід, найпоширенішими галузями застосування державно-приватного партнерства є: житлово-комунальне господарство, телекомунікації, енергетика, експлуатація будівель бюджетного сектору економіки, будівництво, ремонт та реконструкція дорожніх шляхів, автомагістралей, мостів, автострад, естакад тощо. Найперспективнішим напрямком залучення приватного партнера до співпраці вважається транспортний. Пріоритетними секторами є освіта, охорона здоров'я, культура та науково-дослідні проекти, що є суспільно орієнтованими.

Велика Британія, Франція, Італія, Німеччина, Польща, Швеція, Австрія мають столітню історію успішної реалізації такої форми співпраці влади та бізнесу як ДПП.

У розрізі бурхливих подій в історичному становленні України можна засвідчити наявність несприятливих умов для формування партнерських відносин між підприємницькими і державними структурами.

У вітчизняному законодавстві були прийняті такі основні закони, що регулюють відносини у сфері ДПП: Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07.2010 р. № 2404-VI, Закон України «Про концесії» від 16.07.1999 р., який діє в редакції від 08.07.2011 р., Закон України «Про концесії на будівництво і експлуатацію автомобільних доріг» від 14.12.1999 р., який діє в редакції від 15.01.2009 р. № 891-VI, Закон України «Про угоди про розподіл продукції» від 14.09.1999 р. № 1039-XIV (зі змінами).

Дані нормативно-правові документи не можуть створити підґрунтя для ефективної роботи у реальних умовах через відсутність чіткого механізму відбору кандидатів на конкурсній основі (тендеру), гарантійного забезпечення повернення капіталовкладень інвесторам, коректно прописаного розподілу ризиків між сторонами. Крім того, не передбачається стимулів для участі приватного сектору у концесійній діяльності, а також мотиваційної складової задля зацікавлення суб'єкта господарювання в реалізації проектів.

У такій порівняно новій галузі як державно-приватне партнерство недостатньо фахівців, що б відзначалися високим рівнем кваліфікації, творчим підходом та ініціативністю. Правильний підхід до розробки та реалізації проекту ДПП спрямований на залучення працівників з чітким розумінням покладеної відповідальності, здатністю до швидких та скоординованих дій у випадку форс-мажору, зацікавленістю та хистом до ведення подібних справ.

Дивлячись через призму останніх подій в Україні, можна засвідчити, що неабиякою перешкодою для реалізації як проектів державно-приватного партнерства, так і взагалі активізації інвестиційної діяльності у вітчизняній економіці є складна політична ситуація, а також високий рівень корупції та бюрократії.

Ще одним бар'єром щодо успіхів у сфері ДПП для України є неузгодженість діяльності інституцій, що координують політику залучення інвестицій, через нерациональний розподіл функцій поміж ними.

Для України важливість широкого впровадження державно-приватного партнерства важко переоцінити, бо самотужки держана влада не впорається з проблемами виробничої та соціальної інфраструктури, які потребують негайного вирішення. За такого співробітництва досягаються кращі техніко-економічні показники та результати господарювання, що виявляються, зокрема, у рациональному використанні державних ресурсів та комунального майна.

На даному етапі важко говорити про успішно реалізовані проекти ДПП в Україні. Багато з них – ще в розробці, а ті, що почали втілювати у реальність, або незавершені, або ж взагалі призупинені внаслідок різних політичних та економічних факторів. Чи не найголовнішою умовою високого рівня застосування державно-приватної взаємодії є скоординована діяльність уряду, органів державної і місцевої влади та приватних партнерів. Існує гостра потреба у дослідженні, адаптації та впровадженні зарубіжного досвіду ДПП.

Та не слід сподіватися на швидкий успіх глобальних реформ у сфері ДПП. На практиці доведено, що точковий та покроковий підхід буде для вітчизняної економіки найбільш дієвим. Дані підходи полягають у введенні в дію декількох пілотних проектів, які супроводжуватимуть поетапні зміни у національному законодавстві.

*Науковий керівник: к.е.н., ст. викладач **Салтикова Г.В.***